

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024

Healthy Cities
Sverige EN DEL AV WHO

VISION

Healthy Cities Sverige – det ledande nätverket i arbetet för en god och jämlik hälsa på lokal och regional nivå

WHO HEALTHY CITIES

WHO:s europeiska Healthy Cities nätverk är ett internationellt nätverk bestående av städer och nationella nätverk i Europa som är engagerade i att arbeta med jämlik hälsa och hållbar utveckling. Nätverket grundades 1988 och har under de senaste 30 åren engagerat lokala politiska krafter, delat kunskap och erfarenheter och tillhandahållit innovativa lösningar för att uppnå ökad hälsa och välbefinnande genom hållbar utveckling.

De grundläggande principerna för WHO:s Healthy Cities nätverk är att det är lokalt och regionalt som vi i huvudsak äger möjligheten att minska de påverkbara klyftorna och öka förutsättningar för social hållbarhet och god hälsa för alla i vår befolkning.

FAS VII

Arbetet i WHO:s Healthy Cities nätverk sker i faser och den nuvarande fasen VII (2019–2025) baseras på FN:s Agenda 2030 mål.

Det finns tre övergripande mål för Fas VII:

- Främja hälsa och välbefinnande för alla och minska ojämlikhet i hälsa
- Leda genom exempel nationellt, regionalt och globalt
- Stödja genomförandet av WHO:s strategiska prioriteringar

Det svenska Healthy Cities nätverket har omsatt WHO:s mål och strategier i en egen strategi som gäller 2019-2025.

WHO:s strategiska prioriteringarna för fasen kallas de sex P:na och står för People, Place, Participation, Prosperity, Peace och Planet.

[Strategin finns att läsa här!](#)

HEALTHY CITIES SVERIGE

Healthy Cities Sverige är ett nätverk för kommuner och regioner som tillsammans arbetar för att bygga strukturer på lokal och regional nivå för en god och jämlik hälsa. Nätverket grundades 2004 och består idag av medlemmar vars folkhälso- och sociala hållbarhetsarbete ligger i framkant i Sverige.

En av nätverkets främsta styrkor är att vi skapar arenor för nära samverkan mellan politiker och tjänstepersoner samt möjliggör utbyte av kunskap och erfarenheter mellan medlemmarna i syfte att vidareutveckla arbetet på hemmaplan.

Under 2024 fortsätter Healthy Cities Sverige att vara en plattform för kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte för kommuner och regioner i syfte att skapa hälsosammare samhällen och arbeta för en god och jämlik hälsa för alla.

"I en tid där folkhälsoutmaningarna växer är det ovärderligt att få samlas med andra städer och regioner för att utbyta kunskap och erfarenheter. Det ger oss nya perspektiv och stärker vårt gemensamma arbete för en bättre folkhälsa"

*Sedat Arif
Kommunalråd i Malmö stad*

"Healthy Cities är en värdefull arena där man möter många kloka kolleger från hela landet"

*Anna Lindskog
Strateg för social hållbarhet
Region Halland*

VÅRA MEDLEMMAR

Följande kommuner och regioner var nätverksmedlemmar 2024:

Region Halland

Region Värmland

Region Norrbotten (från juni)

Region Örebro län

Region Östergötland

Västra Götalandsregionen

Borås Stad

Falu kommun

Halmstads kommun

Helsingborgs Stad

Järfälla kommun

Luleå kommun

Lunds kommun

Malmö Stad

Skövde kommun

Tomelilla kommun

Trollhättans Stad

Upplands Bro kommun

Vara kommun

Östersunds kommun

Under 2024 har Region Norrbotten tillkommit som ny medlem i nätverket.

År 2025 består nätverket av 20 medlemmar med 6 regioner och 14 kommuner

A photograph of a forest path made of wooden planks, winding through a mix of birch and pine trees. The scene is bathed in warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning. The path leads from the foreground into the distance, flanked by tall grasses and dense foliage. The overall mood is peaceful and nostalgic.

ÅRET SOM GÅTT

STYRELSEN

Styrelsen ansvarar för föreningens verksamhet och utveckling vilket innebär att styrelsen företräder föreningen och bevakar dess intressen.

Styrelsen har under 2024 haft sju beslutsfattande sammanträden.

Healthy Cities styrelse har under 2024 bestått av följande ledamöter:

Fredrik Hansson (S)
Ordförande
Luleå kommun

Sofia Lindholm (C)
Vice ordförande
Trollhättans stad

Klas Svanberg (M)
Ledamot
Lunds kommun

Behcet Barsom (KD)
Ledamot
Region Örebro län

Håkan Eriksson (C)
Ledamot
Borås stad

Ulrika Jörgensen (M)
Ledamot
Region Halland

Sören Juvas (S)
Ledamot
Falu kommun

KANSLI

Sedan 2020 har Trollhättans stad varit värdkommun för det svenska Healthy Cities nätverket och tillhandahåller därmed en koordinator anställd motsvarande 50 % av en heltidstjänst samt sköter den ekonomiska redovisningen i nätverket.

Koordinatorn leder och driver verksamheten tillsammans med medlemmarna. Koordinatorn fungerar även som det svenska nätverkets representant i WHO:s europeiska Healthy Cities nätverk och deltar i regelbundna koordinatorsmöten tillsammans med övriga Healthy Cities städer och nationella nätverk inom Europa.

Under 2024 har nätverket haft en projektledare anställd med motsvarande ca 10-15 % tjänst. Huvudsyftet har varit att stärka arbetet med medlemsrekrytering samt utveckla medlemsdialogen i nätverket. Projektledaren har under året även kunnat bistå koordinatorn i den övriga verksamheten i nätverket.

Johanna Linnarsson
Koordinator

Jonas Frykman
Projektledare

HEALTHY CITIES SVERIGE 20 ÅR!

Healthy Cities Sverige firar 20 år – En resa mot social hållbarhet och jämlik hälsa!

Under året firade Healthy Cities Sverige sitt 20-årsjubileum, en viktig milstolpe för nätverket som länge arbetat för social hållbarhet och jämlik hälsa på lokal, regional och nationell nivå. Sedan starten 2004 har nätverket samlat kommuner och regioner för att främja folkhälsa och minska hälsoklyftor, på senare år med särskilt fokus på Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Genom att skapa samarbeten mellan kommuner, regioner och andra samhällsaktörer har nätverket bidragit till att stärka det lokala och regionala arbetet för att minska hälsoklyftor och öka jämlikheten i hälsa. Med årliga seminarier, webinarier och nätverksträffar har Healthy Cities Sverige varit en viktig aktör för dialog och samarbete i frågor som rör folkhälsa och hållbarhet.

Att fira 20 år handlar både om att blicka tillbaka på vad som uppnåtts och framåt mot framtida mål. Vi ser fram emot att fortsätta arbeta tillsammans för att skapa hälsofrämjande och hållbara samhällen.

ÅRSKONFERENS

Den 14–15 mars 2024 arrangerade Healthy Cities Sverige sin årliga konferens i Norrköping, denna gång i samarbete med Region Östergötland.

Konferensens tema "*Dåtid, nutid, framtid*" reflekterade över hur folkhälsoarbetet utvecklats under de senaste 20 åren utifrån ett internationellt, nationellt och lokal perspektiv samt blickade framåt mot framtida utmaningar och möjligheter.

Under konferensen diskuterades hur folkhälsoarbetet har utvecklats och vilka framgångsfaktorer som lett till hälsosammare samhällen. Deltagarna fick ta del av erfarenheter från både internationella och svenska föreläsare, bland andra Evelyne de Leeuw från University of Montreal, Elisabeth Bengtsson från Västra Götalandsregionen, Annika Larsson från Region Östergötland och Barbro Müller från Luleå kommun.

Paneldiskussioner och en framtidsworkshop ledde till konkreta diskussioner om hur vi kan bygga vidare för att säkra en god och jämlik hälsa för alla i framtiden.

På konferensen ställde deltagarna sig bakom nätverkets gemensamma ställningstagande *Folkhälsan och framtiden*.

Läs ställnings tagandet här!

ÅRSMÖTE

Vid nätverkets årsmöte den 14 mars 2024 återvaldes Fredrik Hansson (S) till ordförande för Healthy Cities Sverige. Fredrik Hansson är till vardags kommunalråd i Luleå kommun.

Årsmötet valde även in Håkan Eriksson (C) från Borås som ny ledamot i styrelsen.

På årsmötet presenterade styrelsen ett förslag på en ny fördelningsmodell för nätverkets medlemsavgifter som medlemmarna kommer fatta beslut om på årsmötet 2025.

Även nätverkets långsiktiga strategi presenterades på mötet.

Mötet avslutades med en avtackning av styrelseledamoten Peter Romlén (SD) från Vara, som tack för hans engagemang i styrelsen.

HÖSTKONFERENS

Den 21–22 oktober 2024 höll nätverket sitt årliga höstmöte i Stockholm. Temat för dagarna var *För en jämlik hälsa i framtiden* där en av frågorna som diskuterades var *Om och Hur* den jämlika hälsan fortfarande är kvar på bordet.

Nätverkets politiker och tjänstepersoner fick möjlighet att diskutera frågan med vår nya generaldirektör på Folkhälsomyndigheten, Olivia Wigzell samt Olle Lundberg som tidigare ordförande i den nationella kommissionen för jämlik hälsa. Medlemmarna fick även ta del av perspektiv från lokal, regional och internationell nivå.

Årets höstmöte var även startskottet på den positionsförflyttning som nätverket startat igång under hösten i syfte att spänna bågen i arbetet med den jämlika hälsan!

DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE

Den 12 april anordnade nätverkets nystartade temagrupp för Delaktighet och inflytande ett webinarium för att diskutera EU-valet 2024 och dess påverkan på den lokala och regionala nivån i Sverige. Under webinariet lyftes vikten av att öka valdeltagandet, särskilt bland grupper som ofta står utanför, såsom unga, personer med funktionsnedsättning och utrikes födda.

Under hösten bjöd temagruppen in till en webinarieriserie med fokus på att stärka tilliten och bygga relationer genom pågående dialoger med invånare. Webinarierna, som hölls i två omgångar, gav deltagarna både kunskap och praktiska exempel på hur det går att arbeta för ökad delaktighet och inflytande i samhället.

Det första webinariet, den 29 november, fokuserade på dialoger med barn och unga. Temat rörde barns rätt till delaktighet och hur vi kan säkerställa att de får komma till tals, bli lyssnade på och ges inflytande utifrån sin ålder och mognad. Det andra webinariet, som hölls den 31 januari 2025, behandlade platsens betydelse för delaktighet och inflytande, med särskilt fokus på skillnader mellan stad och landsbygd.

Båda tillfällena erbjöd deltagarna värdefulla insikter och skapade en plattform för att utbyta erfarenheter och perspektiv, där varje deltagare kan bidra med kompetens utifrån sin profession.

HÄLSOFRÄMJANDE SAMHÄLLSPLANERING

Under 2024 har nätverkets temagrupp för Hälsufrämjande samhällsplanering arbetat med det skotska dialogverktyget The Place Standard Tool vars syfte är att underlätta en strukturerad dialog om en plats genom att fokusera på både de fysiska och sociala aspekterna och deras relation till varandra.

Healthy Cities Sverige har översatt det engelska materialet till svenska och gett verktyget namnet *Platskompassen*. Syftet är att verktyget ska bli mer tillgängligt att använda för medlemmarna i nätverket.

I april arrangerade temagruppen en workshop där deltagarna fick fördjupa sig i verktyget och dess användning för platsutveckling.

Efter workshopen inleddes en pilot där flera av nätverkets medlemmar deltog för att testa och utforska hur verktyget kan användas i den egna kommunen för att utveckla mer hälsufrämjande och välmående miljöer.

I december anordnades ett uppföljande webinarium där deltagarna fick ta del av erfarenheter från de kommuner som valt att testa Platskompassen.

ARBETSGRUPPER

Nätverket har en strategisk grupp där alla medlemmar är representerade. Gruppen träffas digitalt varje månad för att främja kontinuerlig kommunikation och samverkan, samt för att öka delaktigheten i planeringen av nätverkets verksamhet. Träffarna har lett till flera samverkansinitiativ och en stärkt gemenskap inom nätverket.

Under 2024 har flera mindre arbetsgrupper bildats baserat på gemensamma intressen bland medlemmarna.

En grupp samlade regionmedlemmarna för att gemensamt diskutera de specifika utmaningarna som regioner står inför.

En annan arbetsgrupp formades för att möjliggöra samverkan kring IOP-avtal, som flera medlemmar uttryckt behov av att arbeta tillsammans kring.

Nätverket har haft arbetsgrupper som arbetat med förberedelser och genomförande av nätverkets möten under året!

NATIONELL AKTÖR

Den 26 januari 2024 arrangerade Healthy Cities Sverige och Mötesplats social hållbarhet ett uppföljande seminarium tillsammans med temat *Hälsofrämjande arbete för ökad trygghet i kommunerna*. Fokus denna gång var att gå från teorier och övergripande begrepp till konkreta handlingar och lösningar – från "vad" till "hur".

Syftet med seminariet var att ta ett steg vidare i diskussionen om hur kommuner, med sina olika lokala förutsättningar, kan organisera arbetet så att det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet blir en integrerad del i trygghetsarbetet.

Under seminariet diskuterades hur kommuner kan samarbeta både internt och med andra samhällsaktörer för att skapa långsiktiga lösningar för ökad trygghet.

I en debattartikel i Dagens Samhälle den 25 januari 2024 lyfte Healthy Cities Sverige fram behovet av att det hälsofrämjande perspektivet får större utrymme i det brottsförebyggande arbetet, både på nationell nivå och inom kommunerna.

I debattartikeln föreslår Healthy Cities Sveriges att nationella strategier inkluderar ett hälsofrämjande perspektiv i det brottsförebyggande arbetet, att Folkhälsomyndigheten och Brottsförebyggande rådet utvecklar en modell för detta, samt att kommunerna kopplar samman brottsförebyggande och folkhälsoarbete för att stärka tryggheten långsiktigt.

[Läs hela artikeln här!](#)

REGIONALA WEBBINARIER

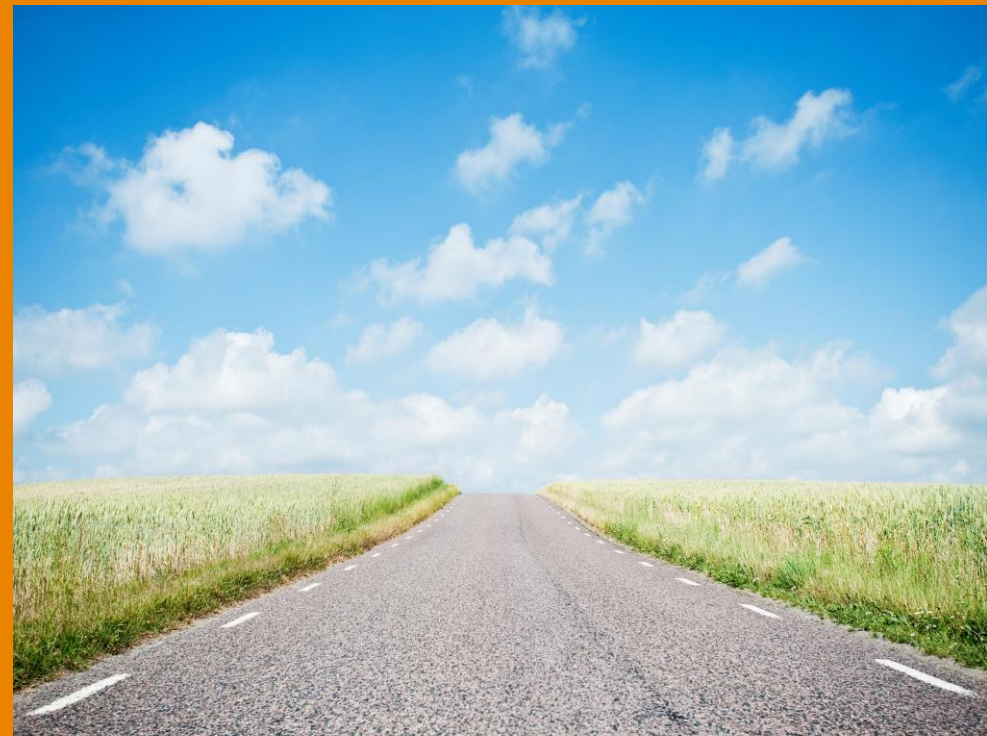
Under våren 2024 arrangerade nätverket sex publika regionala webinarier och bjöd in samtliga kommuner och regioner i landet. Webinarierna var en del i nätverkets prioriterade arbete med medlemsrekrytering.

Förutom att presentera det arbete som pågår i nätverket och fördelarna med ett medlemskap var medverkande från Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) inbjudna för att prata om utmaningar och möjligheter kopplade till kommuners och regioners arbete med social hållbarhet och jämlik hälsa.

Nätverket hade även bjudit in representanter från olika kommuner och regioner för att dela goda exempel och pågående samverkansinitiativ.

Samtliga sex webinarier hade ett liknande upplägg men varierade något beroende på de deltagande kommunerna och regionerna.

Sammanlagt deltog ca 75 personer fördelat över samtliga webinarier.

INTERNATIONELL AKTÖR

Den 6 november höll WHO:s europeiska Healthy Cities nätverk sitt årliga medlemsmöte. I år genomfördes mötet digitalt, då WHO valt att flytta den traditionella medlemskonferensen till våren 2025. Stort fokus låg på utvärderingen av den nuvarande Fas VII och de kommande förberedelserna inför nätverkets Fas VIII.

Under 2025 planerar WHO:s europeiska Healthy Cities-nätverk att arrangera en större årskonferens för sina medlemmar, som kommer att äga rum den 16–19 juni i Bursa, Turkiet.

WHO:s europeiska Healthy Cities nätverk har under 2024 haft fyra träffar för koordinatörerna från medlemsländerna och städerna.

WHO:S POLITICAL OCH ADVISORY COMMITTEE

Nätverkets ordförande, Fredrik Hansson, har sedan 2023 deltagit som representant i WHO:s Healthy Cities Political Committee. Detta politiska utskott fungerar som ett rådgivande organ med syftet att påverka den strategiska inriktningen för WHO:s europeiska Healthy Cities-nätverk under Fas VII.

Nätverkets koordinator har, under perioden 2022–2024, varit invald i WHO:s Healthy Cities Advisory Committee. Under 2024 har Advisory Committee hållt tre digitala möten samt ett fysiskt möte på WHO-kontoret i Köpenhamn.

I detta sammanhang har deltagarna möjlighet att aktivt påverka verksamheten inom WHO:s europeiska Healthy Cities-nätverk.

NORDISKT SAMARBETE

Koordinatorerna i de nordiska nationella Healthy Cities nätverken träffas regelbundet för att öka samarbetet mellan länderna. Syftet är att delge varandra goda exempel, stötta varandra över gränserna samt genomföra gemensamma aktiviteter.

Den 12 september arrangerade de nordiska Healthy Cities-nätverken ett digitalt seminarium med fokus på Wellbeing Economy (välfärdsekonomi) som innebär att städer och samhällen omformar sina ekonomiska system för att skapa ett mer hållbart och jämlikt samhälle.

Under seminariet fick deltagarna en introduktion till begreppet Wellbeing Economy. Bland talarna fanns Michael Birkjaer från WELA (Wellbeing Economy Lab) vid Köpenhamns universitet, forskare från Finland samt representanter från WHO:s Healthy Cities nätverk, som presenterade ett pågående pilotprojekt inom välfärdsekonomi.

Representanter från Island och Finland delade sina erfarenheter av hur deras städer arbetar med välfärdsekonomi på lokal nivå. Seminariet samlade runt 100 deltagare från samtliga nordiska Healthy Cities nätverk som var intresserade av att utforska hur en ekonomi som sätter människors och planetens behov i centrum kan bidra till hållbar tillväxt.

SAMVERKAN

Healthy Cities Sverige arbetar aktivt för att samverka tillsammans med andra för att göra skillnad och bidra till en bättre folkhälsa.

Nätverket har sedan länge ett nära samarbete med Folkhälsomyndigheten och SKR. En representant från båda organisationerna deltar regelbundet i nätverkets möten och aktiviteter. Under våren 2025 kommer nätverkets styrelse ha möten med både Olivia Wigzell på Folkhälsomyndigheten och Anders Henriksson, ordförande på SKR i syfte att ge en mer detaljerad inblick i vårt nätverks verksamhet och diskutera möjliga sätt att ytterligare stärka vårt samarbete.

I september medverkade nätverket vid en särskild workshop för centrala aktörer inom folkhälsoområdet som anordnades av Folkhälsomyndigheten. Den handlade om hur myndigheten i ökad utsträckning kan svara mot de behov som finns hos deras målgrupper och utveckla samarbetet för att få mer samlad effekt av gemensamma insatser på folkhälsoområdet. Vid mötet lyfte nätverket behovet av att Folkhälsomyndigheten aktivt samverkar och stödjer nätverk inom folkhälsoområdet.

I oktober medverkade nätverket vid ett annat forum som arrangerades av Folkhälsomyndigheten i samverkan med andra myndigheter och som handlade om "Hälsa som drivkraft för miljömålen och hållbar utveckling". Vid mötet diskuterades utveckling och främjande av samverkan mellan aktörer som kan göra skillnad för ett balanserat klimat, miljöarbetet och en hållbar framtid. Vid mötet lyfte nätverket den lokala och regionala nivån och dess möjligheter.

[Läs mer
om Samka
här!](#)

Nätverket har under 2024 påbörjat att samtala med Generation Pep i syfte att utforska hur en samverkan skulle kunna se ut. Detta har genererat i att Generation Pep kommer att medverka i nätverkets årskonferens 2025.

I april deltog nätverket vid ett möte med Samka som har till syfte att vidareutveckla och tydliggöra metoder och arbetssätt för patient- och närståendemedverkan i vård, omsorg och forskning. Vid mötet medverkade även representanter från RISE, Generation PEP, Region Östergötland.

En stor del av diskussionen handlade om hur barn och ungdomar i högre grad kan involveras i samhällsfrågor överlag och i synnerhet för att påverka sin hälsa och välbefinnande. Vid mötet fick vi chansen att berätta om Healthy Cities och att barn- och ungdomsperspektivet genomsyrar arbetet i nätverket.

KOMMUNIKATION

Healthy Cities Sverige har under året fortsatt att bygga och stärka sin kommunikation för att öka synligheten, engagera medlemmar och sprida kunskap om nätverkets arbete.

Under året har nätverket fortsatt att använda olika digitala kanaler för att kommunicera vårt budskap, där vår hemsida, nyhetsbrev och sociala medier (Facebook) har varit centrala verktyg. Hemsidan har uppdaterats och fått en förbättrad struktur.

Två nyhetsbrev har skickats ut under året för att informera om aktuella evenemang, seminarier och andra aktiviteter som pågår i nätverket och hos våra medlemmar.

För att stärka kommunikationen har vi även publicerat en debattartikel i Dagens Samhälle för att lyfta fram viktiga frågor och synliggöra vårt arbete.

EKONOMI

Det nationella Healthy Cities nätverkets intäkter uppgick under 2024 till 878 050 kr och härstammar från medlemsavgifter som regleras utifrån storlek på kommun eller om det är en region. Intäkterna var högre än vad som först var budgeterat vilket beror på att nätverket fick en ny medlem under året.

Nätverket har ett eget kapital som i början av 2024 låg på drygt 750 000 kronor. En del av det egna kapitalet har tagits i anspråk under 2024 i syfte att investera i att stärka nätverkets organisation för att ytterligare satsa på medlemsrekrytering.

Målet är fortsatt att öka antalet medlemmar och i förlängningen ytterligare stärka ekonomin i nätverket där ett utvecklingsområde är att försöka få externt finansiellt stöd.

STYRELSENS SLUTORD

Hej kära medlemmar!

2024 har varit ett omvälvande år där omvärldsläget har påverkat oss alla. Oro och krig i vårt närområde, demokratin som utmanas på många håll i världen och ett debattklimat som polariserar och skapar splittring och konflikter. Det känns som att Healthy Cities Sveriges nätverk, med våra värderingar och ställningstaganden, behövs mer än någonsin!

Vi har under året tillsammans tagit ytterligare steg mot vår ambition om en positionsförflyttning för jämlik hälsa. Trots utmaningar i omvärlden har vi sett hur vårt hälsofrämjande arbete ute i landet bidrar till att skapa tillit, framtidstro och en meningsfull vardag för alla, särskilt för barn och unga. Under höstmötet 2024 arbetade vi intensivt med vår vision om ett jämlikt, hållbart och inkluderande samhälle, där medborgarnas delaktighet var i fokus.

Vi måste ta barn och ungas hälsa och välbefinnande på allvar! Vi har som representanter för kommuner och regioner en viktig roll att prioritera olika grupper av barn och unga även när det råder svårare ekonomiska tider. Vi vet att en aktiv och meningsfull fritid bidrar till en fungerande skolgång, bättre skolresultat och rustar barn och ungdomar för framtiden.

En aktiv och meningsfull fritid fungerar som en värdefull skyddsmekanism för barn och unga, eftersom den bidrar till både fysisk och psykisk hälsa. Genom att delta i aktiviteter som idrott, musik, föreningsliv eller kreativa projekt utvecklar de sina sociala färdigheter, stärker sin självkänsla och får en känsla av samhörighet. Dessutom skapar sådana aktiviteter en positiv struktur i vardagen och erbjuder en trygg miljö där unga kan möta engagerade vuxna och inspirerande förebilder.

Stort tack för alla värdefulla insatser och den energi ni medlemmar har bidragit med under året! Vi i styrelsen ser fram emot ett 2025 där vi tillsammans vågar prioritera, samarbeta och växa – både i antal medlemmar och i engagemang – för att nå våra gemensamma mål. Tillsammans skapar vi en framtid med jämlik hälsa i centrum, där varje insats bidrar till ett mer hållbart och meningsfullt samhälle.

Med värme och framtidstro,
Styrelsen Healthy Cities Sverige

Fredrik Hansson

Sofia Lindholm

Behcet Barsom

Ulrika Jörgensen

Sören Juvas

Klas Svanberg

Håkan Eriksson

Healthy Cities

Sverige

EN DEL AV WHO

<https://www.healthycities.se/>